

ജൂലുഅഃ വുതബ്ബ സംഗ്രഹം 14.06.2024

സയ്യിദുനാ ഹദ്ദിത് അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് അൽഖാമിസ് (അയ്യൂദഹുല്ലാഹ്)

ഖു.കെ.ഖിലെ മസ്ജിദ് മുബ്ബാറകിൽ നിർവഹിച്ചത്.

ബനൂനദീർ യുദ്ധനീക്കത്തിന്റെ സംഭവവികാസങ്ങൾ

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
 ○ أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ○ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○
 الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ○ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ○ يَا كَافِرَاتِ الْاَرْضِ
 نَعْبُدُ وَيَا كَافِرَاتِ الْاَرْضِ ○ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ○ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
 عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ○

ഇന്ന് ബനൂനദീർ യുദ്ധനീക്കത്തെ പറ്റിയാണ് പറയുന്നത്. ബനൂനദീർ ഗോത്രം മദീനയിലെ ഒരു യഹൂദ കുടുംബമാകുന്നു. ചില ചരിത്രകാരന്മാർ എഴുതുന്നു: ബനൂ നദീർ, ഖൈബറിലെ ഒരു യഹൂദ ഗോത്രമായിരുന്നു. തിരുനബി(സ) പരിശുദ്ധ മദീനയിൽ എത്തിയപ്പോൾ ബനൂ നദീർ ഗോത്രത്തലവൻ ഹയ്യിബ്ബിൻ അഖ്തബ്ബിൻ ആയിരുന്നു. ഉമ്മുൽ മുഅ്മിനീൻ ഹദ്ദിത്ത് സ്വഹിബ്ബിൻ ഇവരുടെ മകളായിരുന്നു. ഹയ്യിബ്ബിൻ അഖ്തബ്ബിൻ പൂർവ്വ തലമുറ ഹദ്ദിത്ത് മുസാ(അ)ന്റെ സഹോദരനായ ഹദ്ദിത്ത് ഹാറൂനുമായി ചേരുന്നുണ്ട്. ഹയ്യിബ്ബിൻ പൂർവ്വ തലമുറയിൽ പല വ്യക്തികളും പ്രവാചകത്വത്താൽ അനുഗൃഹീതരായിരുന്നു. അതിൽ അയാൾ അഭിമാനിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇങ്ങനെ പറയുമായിരുന്നു: അല്ലാഹു ഈ ലോകത്ത് തന്നെ നമ്മളോട് കരുണയുള്ളവനാണ്, പരലോകത്തും അവൻ നമ്മളോട് വാത്സല്യവും കരുണയും ഉള്ളവനായിരിക്കും. അവൻ നമുക്ക് തിന്മകൾ കാരണം ഏതാനും ദിവസം മാത്രം ശിക്ഷ നൽകുകയും അവസാനം നമ്മുടെ സങ്കേതം സ്വർഗമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്. ഈ തറവാട് മഹിമ കാരണം ഹയ്യിബ്ബിൻ അഖ്തബ്ബിൻ അധ്യാപനത്തിൽ നിന്ന് മുഖം തിരിക്കുകയുണ്ടായി. ബനൂ നദീർ ഗോത്രം താമസമാക്കിയ സ്ഥലം മസ്ജിദ് ഖുബയിൽനിന്ന് അര മൈൽ അകലെ ആയിരുന്നു.

ബനൂ നദീർ യുദ്ധനീക്കം ഹിജ്റ നാലാം വർഷം റബീഉൽ അഖ്വൽ മാസത്തിലാണ് ഉണ്ടായത്. ഉഹൂദ് യുദ്ധത്തിനുവേണ്ടി ഇതുണ്ടായതെന്നും പറയുന്നു.

ബനൂനദീർ യുദ്ധത്തിന്റെ കാരണത്തെപ്പറ്റി പറയുന്നത്, മക്കാ ഖുറൈശികൾ ബദർ യുദ്ധത്തിനു മുമ്പ് അബ്ദുല്ലാഹ് ബിൻ ഉബയ്യിബ്ബിൻ സുലൂലിനും ഔസ്, ഖസ്രജ് തുടങ്ങിയ വിഗ്രഹാരാധകർക്കും എഴുതിയിരുന്നത്, നിങ്ങൾ ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പെട്ടവർക്ക് അഭയം നൽകിയിരിക്കുന്നു. ഞങ്ങൾ ദൈവത്തെ ശപഥം ചെയ്തുകൊണ്ട് പറയട്ടെ, അവരോട് യുദ്ധം ചെയ്യുകയോ അവരെ നാട്ടിൽനിന്ന് പുറത്താക്കുകയോ ചെയ്യണം അതല്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ അറബികളെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടി നിങ്ങളെ ആക്രമിക്കുന്നതാണ്. ഉബയ്യിബ്ബിൻ സുലൂലിനും വിഗ്രഹാരാധകർക്കും ഈ കത്ത് കിട്ടിയപ്പോൾ അവർ നബി(സ)നോട് യുദ്ധം ചെയ്യാൻ ഉറച്ച തീരുമാനമെടുത്തു എന്ന സന്ദേശം അയച്ചു. നബി(സ) അതേക്കുറിച്ച് അറിഞ്ഞപ്പോൾ സ്വഹാബാക്കളുടെ ഒരു സംഘത്തെയുംകൂട്ടി അവരെ കാണാൻ പോയി. എന്നിട്ട് അവരോട് പറഞ്ഞു: ഖുറൈശികൾ നിങ്ങൾക്ക് വളരെ കടുത്ത ഭീഷണിക്കത്താണ് അയച്ചിട്ടുള്ളത്. ഈ കത്ത് നിങ്ങളെ വഞ്ചനയിൽ അകപ്പെടുത്താതിരിക്കട്ടെ, അതായത് നിങ്ങൾ ചതിയിൽപ്പെട്ട് സ്വന്തം സഹോദരന്മാരോടും മക്കളോടും യുദ്ധം ചെയ്യാൻ നിങ്ങളെ പ്രേരിപ്പിക്കാതിരിക്കട്ടെ. നബി(സ) ഇത് പറഞ്ഞപ്പോൾ അവർക്ക് കാര്യം ബോധ്യപ്പെടുകയും അവരുടെ ഉദ്ദേശ്യത്തെ അവർ മാറ്റുകയും ചെയ്തു. തുടർന്ന് ഖുറൈശികൾ ബദർ യുദ്ധത്തിനുശേഷം യഹൂദികൾക്ക് അയച്ച കത്തിൽ എഴുതി: നിങ്ങളുടെ പക്കൽ ആയുധങ്ങളുണ്ട്, നിങ്ങൾ കോട്ട കൊത്തലുകളുടെ ഉടമകളുമാകുന്നു. നിങ്ങൾ (അവിടെയുള്ള) ഞങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽപ്പെട്ട ആളുമായി യുദ്ധം ചെയ്യണം അല്ലെങ്കിൽ ഞങ്ങൾ നിങ്ങളെ ആക്രമിക്കുന്നതാണ്. ഈ കത്ത് യഹൂദികൾക്ക് കിട്ടിയപ്പോൾ അവർ നബി(സ)നോട് വഞ്ചന കാണിക്കാൻ ഏകകണ്ഠമായി തീരുമാനമെടുത്തു. അങ്ങനെ അവർ, നബി(സ)നോട് 30 സ്വഹാബാക്കളോടൊപ്പം വരാനും തങ്ങളുടെ 30 പണ്ഡിതന്മാർ വരുന്നതാണെന്നും അവർ താങ്കളെ സത്യപ്പെടുത്തിയാൽ ഞങ്ങൾ താങ്കളെ വിശ്വസിക്കുന്നതാണ് എന്ന് പറയുകയും ചെയ്തു..

അടുത്ത ദിവസം നബി^(സ) 30 സ്വഹാബാക്കളെയും കൂട്ടി പുറപ്പെട്ടു. 30 യഹൂദി പണ്ഡിതന്മാരും നബി^(സ) ന്റെ അടുക്കലേത്തി. യഹൂദികൾ തുറസ്സായ മൈതാനത്ത് എത്തിയപ്പോൾ എങ്ങനെയാണ് അവരെ ആക്രമിക്കുകയെന്ന് പരസ്പരം ചോദിച്ചു തുടങ്ങി. കാരണം നബി^(സ) ന്റെ കൂടെ 30 സ്വഹാബാക്കളുണ്ട്. (എന്നതിനാൽ ആക്രമിക്കുക സാധ്യമല്ല.) തുടർന്ന് യഹൂദികൾ പരസ്പരം ആലോചിച്ച് നബി^(സ) ന്നു ഇപ്രകാരം സന്ദേശമയച്ചു, താങ്കൾ 3 ആളുകളുമായി വന്നാൽ മതി, ഞങ്ങളും 3 പണ്ഡിതന്മാരെയും കൊണ്ട് വരാം. അങ്ങനെ നബി^(സ) 3 സ്വഹാബാക്കളെയുംകൂട്ടി പോയി. മൂന്ന് യഹൂദി പണ്ഡിതന്മാരുടെ കയ്യിലും കഠാര ഉണ്ടായിരുന്നു. വഴിയിൽ ബന്നുനദീരിൽ ഉള്ള ഗുണകാംക്ഷിയായ ഒരു സ്ത്രീ, ഒരു അൻസാരി മുസ്ലിമിനോട് യഹൂദികളുടെ എല്ലാ ഗുഡപദ്ധതികളെ സംബന്ധിച്ചും അറിയിച്ചുകൊടുത്തു. നബി^(സ) യഹൂദികളുടെ ഈ ദുരുദ്ദേശത്തെ സംബന്ധിച്ച് അറിവു ലഭിച്ചപ്പോൾ സ്വഹാബാക്കളുടെ ഒരു സംഘവുമായി ബന്നുനദീരിന്റെ കോട്ടകൾ ലക്ഷ്യമാക്കി നീങ്ങി. അവിടെ എത്തിയതും അവരെ വളയുകയും അവരുടെ മൂപ്പന്മാർക്ക് ഇപ്രകാരം സന്ദേശം നൽകുകയും ചെയ്തു, ഇപ്പോൾ പ്രകടമായ അവസ്ഥകൾവെച്ച്, നിങ്ങൾ ഞാനുമായി കരാർ ലംഘനവും കലാപവും നടത്തുകയില്ലെന്ന് പുതുതായി ഉടമ്പടി ചെയ്യുന്നില്ലെങ്കിൽ ഞാൻ നിങ്ങളെ മദീനയിൽ താമസിക്കാൻ അനുവദിക്കുന്നതല്ല. പക്ഷെ യഹൂദികൾ ഉടമ്പടി ചെയ്യാൻ പൂർണ്ണമായും വിസമ്മതിക്കുകയുണ്ടായി. അങ്ങനെ യുദ്ധത്തിന് ആരംഭം കുറിച്ചു.

ഈ യുദ്ധനീക്കത്തിന്റെ കാരണം വിവരിച്ചുകൊണ്ട് ഹദ്ദറത്ത് മിർസാ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബ്^(റ) എഴുതുന്നു. അഹ്മദ് ബിൻ ഉമയ്യൂ സന്ദിയെ കാഫിരീംകൾ, ബിഅ്റെ മഅ്ലൂനയുടെ അവസരത്തിൽ ബന്ധിയാക്കിയശേഷം വിട്ടയച്ചിരുന്നു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം മദീനയിലേക്ക് തിരിച്ചുവരുമ്പോൾ വഴിയിൽ ബന്നുആമിരിലെ രണ്ടു ആളുകളെ കാണുകയുണ്ടായി. അവരുമായി നബി^(സ) ന്നു ഉടമ്പടി ഉണ്ടായിരുന്നതാണ്. പക്ഷെ അഹ്മദ് ഈ ഉടമ്പടിയെ സംബന്ധിച്ച് അറിയില്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം അവസരം കിട്ടിയപ്പോൾ ബിഅ്റെ മഅ്ലൂനയുടെ പ്രതികാരമായി അവർ രണ്ടുപേരെയും വധിക്കുകയുണ്ടായി. അവർ രണ്ടുപേരെ കൊന്നു എന്ന് നബി^(സ) അറിഞ്ഞപ്പോൾ ഈ പ്രവർത്തിയിൽ വളരെ നീരസം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ഉടൻ തന്നെ അവർ രണ്ടുപേരുടെയും ബ്ലഡ്മണി അവരുടെ കുടുംബത്തിന് അയച്ചുകൊടുക്കുകയുമുണ്ടായി.

ബന്നുആമിർ ഗോത്രം ബന്നുനദീരിന്റെയും ബന്നുനദീർ മുസ്ലിംകളുടെയും കൂട്ടുകാർ ആയിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ബ്ലഡ്മണിയുടെ പങ്ക് നൽകാൻ ബന്നുനദീർ ബാധ്യസ്തരായിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് നബി^(സ) ഏതാനും സ്വഹാബാക്കളെയുംകൂട്ടി ബന്നുനദീരിന്റെ വാസസ്ഥലത്തെത്തി ബ്ലഡ്മണിയുടെ വിഹിതം ചോദിച്ചു. ബന്നുനദീരിന്റെ അടുക്കൽ നബി^(സ) ശനിയാഴ്ചയാണ് പോയത്. നബി^(സ) കൂടെ കൊണ്ടുപോയ സ്വഹാബാക്കളുടെ എണ്ണം പത്തിൽ താഴെ യായിരുന്നു. നബി^(സ) അവിടെ ചെന്ന് യഹൂദികളോട് ബ്ലഡ്മണിയെ സംബന്ധിച്ച് പറഞ്ഞപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു: അതേ, അതേ അബൂൽ ഖാസിം. ആദ്യം താങ്കൾ ഭക്ഷണം കഴിച്ചാലും. പിന്നെ താങ്കളുടെ കാര്യത്തിലേക്ക് വരാം. ഇങ്ങനെ യഹൂദികൾ പ്രത്യക്ഷത്തിൽ വലിയ സുസ്ഥേരവദനരായി നബി^(സ) നോട് സംസാരിക്കുകയുണ്ടായി. അതേസമയം അകത്ത് നബി^(സ)നെ വധിക്കാനുള്ള ഗുഡലോചന നടക്കുകയായിരുന്നു. ആ സമയത്ത് നബി^(സ) യഹൂദികളുടെ വീടുകളിൽ ഒന്നിന്റെ തണലിൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. യഹൂദികൾ കൂടിയാലോചനക്കുശേഷം പരസ്പരം പറഞ്ഞു: (ഈ വീടിന്റെ) മുകളിൽനിന്ന് ചുമരിലൂടെ ഒരു വലിയ കല്ല് നബി^(സ) ന്നു മേലിലേക്ക് ഇടാം. (അങ്ങനെ മുഹമ്മദ്^(സ)നെ വധിക്കാം.) തുടർന്നുണ്ടായ കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി ഇൻശാ അല്ലാഹ് പിന്നീട് വിവരിക്കുന്നതാണ്.

ഞാൻ പാക്കിസ്ഥാനിലെ അഹ്മദികൾക്കുവേണ്ടി പ്രത്യേകമായും ദുഃആക്ക്വേണ്ടി പറയാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അവർക്കു മേൽ വീണ്ടും കാഠിന്യം ചെലുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. അല്ലാഹു എത്രയും വേഗം പാക്കിസ്ഥാനി അഹ്മദികളെ ഈ അക്രമകാരികളിൽനിന്ന് രക്ഷിക്കുമാറാകട്ടെ. അവിടെയും നമ്മുടെ അവസ്ഥകൾ നന്നാകുമാറാകട്ടെ. ചെറിയ ചെറിയ കാര്യങ്ങളിൽ കേസും അസ്വസ്തതയും ഉണ്ടാക്കാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

ഹുസൂർ തിരുമനസ്സ് താഴെ പറയുന്ന മർഹൂമിങ്ങളെ അനുസ്മരിച്ചുകൊണ്ട് ജുമുആക്കുശേഷം ജനാസാ ഗാഇബ് നമസ്കരിക്കുന്നതാണെന്നു വിളംബരപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി.

1. മണ്ഡി ബഹാഉദ്ദീൻ ജില്ലയിലെ സഅദുല്ലാഹ് പൂരി നിവാസിയായ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബിന്റെ മകൻ ഗുലാം സർവർ സാഹിബ് ശഹീദ്. ജൂൺ എട്ടാം തിയ്യതി ഒരു അഹ്മദിയ്യാ വിരോധി ഇദ്ദേഹത്തെ ശഹീദാക്കുകയുണ്ടായി. ഇന്നാ ലില്ലാഹി വ ഇന്നാ ഇലൈഹി റാജീഊൻ. (സംഭവത്തിനുശേഷം ഘാതകൻ പറഞ്ഞത്, സ്വർഗം നേടാൻ വേണ്ടി ഞാൻ തന്നെയാണ് അവരെ വധിച്ചത്).

ശഹീദ് മർഹൂം അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ വസിയത്ത് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു. അഞ്ചുനേരം നമസ്കാരങ്ങൾ ജമാഅത്തായി അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിൽ കൃത്യനിഷ്ഠയുള്ള ആളും നഫൽ നോമ്പുകൾക്ക് പുറമെ വിശുദ്ധ ഖുർആൻ പാരായണത്തിലും അദ്ദേഹത്തിന് പ്രത്യേകം താൽപര്യം ഉണ്ടായിരുന്നു. സ്വലാത്ത് അധികമായി ചൊല്ലിയിരുന്നു. കൂടാതെ ജമാഅത്ത് പുസ്തകങ്ങൾ കൃത്യമായി പാരായണം ചെയ്തിരുന്നു. എല്ലാ ദിവസവും കൃത്യമായി സദഖയും കൊടുത്തിരുന്നു. ആരും അറിയാതെ ആവശ്യക്കാർക്ക് സഹായം ചെയ്തു കൊടുക്കുമായിരുന്നു. ദർഅത്തെ ഇലല്ലാഹിൽ വളരെ താല്പര്യമുള്ള ആളായിരുന്നു. ഒരൂപാട് സുമനസ്സുകൾക്ക് അദ്ദേഹം മുഖേന ബൈത്ത് ചെയ്യുന്നതിന് അവസരം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. നേരത്തെ കലീമ സംബന്ധമായ കാര്യത്തിൽ മൂന്ന് നാല് ദിവസം കേസ് അസീറാനെ റാഹെ മൗലാ അഥവാ ദൈവ മാർഗത്തിൽ കൽതുറുങ്കിൽ കഴിയാനും സൗഭാഗ്യം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുസരണ ശീലം വളരെ ഉന്നത നിലവാരത്തിലുള്ളതായിരുന്നു. സന്തപ്ത കുടുംബത്തിൽ ഭാര്യ സാജിദ പർവിനും രണ്ട് ആൺമക്കളും മൂന്ന് പെൺമക്കളും ഉണ്ട്.

2. മണ്ഡി ബഹാഉദ്ദീനിലെ സഅദുല്ലാഹ് പൂരി നിവാസിയായ മുശ്താഖ് അഹ്മദ് ബാജ്വ സാഹിബിന്റെ മകനായിരുന്ന റാഹത്ത് അഹ്മദ് ബാജ്വ സാഹിബ്. ജൂൺ എട്ടാം തീയതി ഒരു അഹ്മദിയ്യാ വിരോധി ഇദ്ദേഹത്തെയും ശഹീദാക്കുകയുണ്ടായി. ഇന്നാ ലില്ലാഹി വഇന്നാ ഇലൈഹി റാജിഉൗൻ. (വസിയത്ത് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്ന) ഇദ്ദേഹം ഖിലാഫത്തിനോട് വളരെയേറെ സ്നേഹമുള്ള ആളും അതിഥി സൽക്കാരപ്രിയനും വളരെ സുസ്ഥിരവദനനും എല്ലാവരോടും സ്നേഹത്തോടെ പെരുമാറുന്ന വ്യക്തിയും ആയിരുന്നു. ജമാഅത്തിന്റെ സേവനത്തിന് മുൻപതിയിലായിരുന്നു. ദുഃആകളിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്ന വ്യക്തിയുമായിരുന്നു. ശഹീദിന്റെ സന്തപ്ത കുടുംബത്തിൽ മാതാ പിതാക്കളും ഭാര്യയും നാലു വയസും ഒന്നര വയസുമുള്ള രണ്ട് പെൺമക്കളും ഉണ്ട്. (അല്ലാഹു ഈ ശുഹദാക്കൾക്ക് ജനത്തുൽ ഫിർദൗസിൽ ഉന്നത സ്ഥാനം നൽകുമാറാകട്ടെ.)

3. മലിക്ക് മുസഫർ ഖാൻ ജോയിന സാഹിബ് കഴിഞ്ഞ ദിവസം 930മത്തെ വയസ്സിൽ വഹാത്തായി. ഇന്നാലില്ലാഹി വ ഇന്നാ ഇലൈഹി റാജി ഉൗൻ. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ മർഹൂം മുസിയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകൻ മുഹമ്മദ് മുത്തീഉല്ലാഹ് ജോയിന സാഹിബ്, ഹവായി എന്ന സ്ഥലത്ത് മുറബ്ബി ആകുന്നു. പിതാവിന്റെ ജനാസയിൽ പങ്കെടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. വളരെ ദീനുള്ളയാളും, മുത്തഖിയും, സാധുസംരക്ഷകനും തഹജ്ജൂദ് നമസ്കരിക്കുന്ന ആളും അഞ്ചുനേര നമസ്കാരത്തിൽ കൃത്യനിഷ്ഠയുള്ള ആളും ജമാഅത്ത് ഭാരവാഹികളെ ബഹുമാനിക്കുന്നയാളും കൃത്യമായി വിശുദ്ധ ഖുർആൻ തർജ്ജമയോടുകൂടി പാരായണം ചെയ്യുന്ന നല്ല ആത്മാർത്ഥതയുള്ള വ്യക്തിയുമായിരുന്നു. ഞാൻ 2005 ൽ വസിയത്ത് സംബന്ധമായി ആഹ്വാനം ചെയ്തപ്പോൾ മുമ്പേ ചെയ്തതന്റെ വസിയത്ത് പത്തിൽ ഒന്ന് എന്നതിൽ നിന്ന് വർദ്ധിപ്പിച്ച് മൂന്നിൽ ഒന്ന് ആക്കിയ ആദ്യത്തെ മുസി അദ്ദേഹമായിരുന്നു. ഈ ആഹ്വാനത്തിന് അങ്ങനെ അദ്ദേഹം ലഭിച്ചെന്ന് പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം പറയുന്നു: സാമ്പത്തിക ത്യാഗം എന്നതിന്റെ യഥാർത്ഥ്യം ഏറ്റവും ആദ്യത്തിൽ തന്നെ അടച്ചു തീർക്കുക എന്നതാണ്. മാൽ സെക്രട്ടറിക്ക് ഓർമപ്പെടുത്താനുള്ള അവസരം നൽകരുത്.

അല്ലാഹു മർഹൂമീങ്ങളോട് പൊറുമയോടെയും കരുണയോടെയും വർത്തിക്കുമാറാകട്ടെ. പദവികൾ ഉയർത്തുമാറാകട്ടെ. ഇവരുടെ മക്കൾക്കും ഇവരുടെ നന്മകൾ തുടർന്നു കൊണ്ടുപോകാൻ തൗഫീഖ് നൽകുമാറാകട്ടെ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَتَوَكَّلُ بِهِ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ - وَنَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَنَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ - عِبَادَ اللَّهِ رَحِمَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ أذْكُرُوا اللَّهَ يَذْكُرْكُمْ وَادْعُوهُ يَسْتَجِبْ لَكُمْ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ -

Friday Sermon Summary delivered by **Hadrat Khalifatul Masih Al-khamis** (atba)
 at Masjid Mubarak, Islamabad, Tilford, UK – on 14.06.2024
 Malayalam Translation: **Moulavi H. Shamsuddin Kavassery**
 Layout: Moulavi T. Jamshad Mukkam, For Malayalam Desk, Qadian.